

33.1.10

12a (משנה ד) → 13a (משנה ד)

1. ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל קלי: במדבר יט, יז
 2. ולקח הפה מים קדשים בכלי חרש וימן העפר אשר יהיה בקרקע המשכן יקח הפה ונתן אל המים: במדבר ה, יז
 3. לא יחליפנו ולא ימיר אתו טוב ברע או רע בטוב ואם המיר ימיר בהמה בבהמה והיה הוא ותמונתו יתנה קדש: ויקרא כז, י

I תערוכות limitations on משנה ד

- a תרומה: only affects חולין by ratio (e.g. if 1 grape fell into 4 then all 5 fell into 200, we measure 1/200 [מותר], not 1/40 [אסור])
 i Note: this is *contra* opinion of ר' אליעזר, who regards 1st mix as תרומת וודאי (תרומות ה:)
- b תרומה: if מחמץ, only by ratio → if enough to be מחמץ dough of חולין, then all falls into larger loaf, not אסור per all of it
 i Note: this is also *contra* ר"א (ערלה ב:יא) – if תרומה leaven and חולין leaven fell in to dough
 1 חכמים: since the תרומה-leaven isn't enough to leaven on its own – dough is חולין
 2 ד"א: follow whichever fell in last (i.e. if שאור של תרומה fell in last and it was מחמץ, entire dough is תרומה)
- c מים שאובין: only invalidate מקוה per original amount of שאובין which fell, not total mix
 i Note (ר' יוחנן): follows ר"א (תוספתא מקוואות ד:ג) if מקוה has 21 גשמים of סאה, he may take 19 סאה of drawn water, fill it into an adjacent cistern and draw it into the מקוה, since שאובין become "cleansed" if מי גשמים is רוב and they are drawn
 1 Implication: רבנן are more stringent and wouldn't allow for המשכה
 2 Challenge: ר' יוחנן reported that all 40 סאה may be brought in that way – follows neither opinion!
 ii Rather (רבה): meaning of לפי חשבון is amount of כלים; follows ר' יוסף בן חוני (תוספתא מקוואות ג:ח) that if מים מקוה are poured in with less than one לוג per כלי, doesn't invalidate שאובין

II further limitations on generation of איסורים משנה ה

- a מי חטאת: only become sanctified when ashes are mixed in – and water is in כלי first
 i Note (ר' יוחנן): this is *contra* ר"ש, whose ruling is in the context of preparation of מי סוטה
 1 If: he put the dirt in before the water, פסול, but ר"ש validates
 (a) Argument: per v. 1 (פרה) – ר"ש notes that it is אפר, not אפר; he explains that the תורה used the "wrong" word to establish a גזרה שווה with סוטה (עפר::עפר) – v. 2)
 (i) Just as: in מי חטאת, the "dirt" goes onto the water, so too with סוטה
 (ii) And just as: if the "dirt" (ashes) went in first – כשר; so too in the case of סוטה
 1. Source (that it is כשר in the case of מי חטאת): v. 1 it states עליו ונתן (ashes first), but then it states מים חיים – first)
 2. Resolution: could put either first
 2 And: our תנא's position – מי חיים is specific; ונתן עליו teaches that they must be mixed
 (a) Challenge: why have last phrase דווקא עליו? Perhaps ונתן עליו is דווקא?
 (b) Answer: like everywhere, the מכשיר comes on top of the "base", so too – the ashes (מכשיר) come atop the מים
- b בית הפרס: doesn't generate another הפרס (if plowed)
 i Note: this is *contra* ר"א, who rules that בית הפרס could generate another
 ii דבנן: how far? 3 fields (the field where the grave was and one on each side) to 2 מענות
 1 מענה: (furrow) is 100 אמה, per ברייתא which states so explicitly
- c תרומה: 2nd תרומה taken isn't תרומה
 i Note: this follows ר"ע, per תרומות ג:ג; in case partners took תרומות, one after the other
 1 ד' אליעזר: both are תרומה
 2 ד"ע: neither is תרומה (as each negated the other's by taking separately)
 3 חכמים: if the 1st one took כשיעור, 2nd isn't תרומה; if 1st didn't take properly, 2nd is תרומה
- d תמורה: a תמורה cannot generate further; nor does ולד קדשים make תמורה
 i Per: ותמורתו (v. 3) – only the index הקדש can make תמורה, the תמורה cannot
 ii And: הוא (v. 3) excludes וולד
- e תמורה: יהודה – ר' יהודה makes תמורה וולד – ר' יהודה
 i Per: יהיה (v. 3) – extends to וולד
 1 בשוגג read יהיה as extending impact of תמורה even וולד
- f Response (חכמים): only הקדש itself can generate תמורה, not a וולד